

ÇERÇEVE DEĞİL RESİM ARIYORUM

Recep Özdaş

The Power of the Dog'da (2021) her bir kare bir öncekinin üstüne devriliyor. Bir önceki zamana devrilen anlar mânâ perdesini aralıyor. Mânâ sözü açtıkça başka mânâlar o büyük tarihsel zamanı çat diye paralel kesiyor. Dikine bir hamle paralel kesmez, olmaz demeyin. Feminizm tarihe paraleldir. Feminist film eylemliliği de sanatsal alana paralel iddialar taşır. Hem feminizm erkeklerin tarihinin de feshidir.

Bu yüzden dikine bir eylemsel hamle, mesela **Jane Campion** kamerası, tarihsel erkeklikler kurgusuna paralel bir kesmedir. Bir önceki sekansa ve an'a devrilen anların ortaya çıkardığı mânâ gelecekte anlar, zamanlar ve yeni-başka erkeklikler tahayyül etmektedir.

Bu yüzden **Campion** sineması asla tek başına filmsel bir zaman değildir. Feminist iddianın sağlamasını yaparcasına, tarihsel zamanın kendisidir o. Ve kamera her zaman izleyenin üstüne yıkılır. Umarım eşcinsel erkekler de dâhil tüm hegemonik erkeklikler bu kameranın altında kalır. Çünkü ancak feminizm ve bir kadın yönetmen erkekliğin eleştirilişini liberalizmin içindeki erkeğin kırılğan erkeklik krizlerine düşmeden anlatır.

Jane Campion kovboy bedeninde bütün tarihsel erkek kanon bedeni anlar.

Ama on beş erkek yönetmen bir araya gelse erkekliği, erkekler arası güç ilişkilerini ve bu ilişkilerde saklı kadın düşmanlığını, bu ilişkilere içkin liberal seviciliği ya da kapital sahneye taşan homotetik dayanışma kırılcılığı ne anlar ne de bir gayret anlatır. Birçok erkek ve erkekliklerimiz liberalizmin bilimsel kanonuna dâhil olarak ve orada kalarak, birçoğu da belki tarihsel zamanı geriye devirerek anlam aralayamadığı için, ancak tarihe göz devirmeye kalkar ve son elli yıldaki homonormatif kazanımları kapital ölçekten okunabilen bir 'cinsel devrim' sayar. Bu yüzden **Campion**'un *The Power of the Dog*'da bu su katılmamış devrime kattığı şarbona çok ihtiyacımız var.

Neden mi? Çünkü mesela **Jane Campion** eylem kamerasında iki olumlu değere eklenen erkek bakışına paralel iki olumsuz değer karşısında konumlanan kadın bakışı çatışmacı bir kamera var. Hegelyan trajik çatışmanın da yerle bir edilişi bu. Ya da paralel yazım. Bugüne kadar izlediğimiz güçlü-güçsüz, feminen-maskülen, aktif-pasif erkek sahte karşılıkların ortalamasını alıp, onların doğa ve bilimle kurduğu muhafazakâr ilişkilerdeki 'kendilik' çıkmazlarını da karakterler özelinde parlatan ama ne kendinden başı dönen *tiranos* Phil'e ne de tiranlığın liberal bilimsel varisi *hubris* Peter'e yanaşmayan; çünkü derdi orda, o karşı dağlarda Bronco Henry'de imlenerek mitleşmiş, mit gibi tarihsel ve dağ kadar materyal bir erkeklik maddesi var.

Jane Campion yerine bir erkek yönetmen olsaydı bu iki zehirli erkek arasından birinin daha iyi bir versiyonuna ulaşmak için aynı erkekliklerin kahverengini **daha iyi bir ben-e ulaşmak** gibi psiko-ilerlemeci bir erkek senaryodan ve buna dayalı olumlulardan taşan çatışmayla tarihsel kuraklığın kapısını aralardı.

Ama *Campion* bu; *çerçeve değil resim arıyor*.

Evin içinden dağlara, gökyüzüne sabitlediği kameranın önüne hep bir pencere koyuyor.

O pencere işte, izleyici gözümüzün penceresini de örten tarihsel erkek bakışlı tül perde. Tam da burada tarih öne arkaya devrilemiyor. Ancak kendi kuyruğunu kovalıyor.

İnkârcı yakın eğilimlerle Peter'i zehirleyen ve doğa sandığımız yalancı arzu politikası Phil ve onun objelere akıttığı arzusunun kapitalist kıvamı bu. O-na benzeyerek orgazmın tadını alan, ama organizmanın sınırlarını kavrayamayan erkeklik hastalığının seks yoluyla değil de güç yoluyla birinden ötekine geçtiği bir tarih bu.

Stalin'i **Hitler**'le bir tutan yanlış liberal aklın yerine **Stalin**'de **Hitler**'den kalan tarihsel kaçınılmaz erkek temastan bir zehirlenme arayan bakış ve hatta bu eşitleme ve dengeleyerek içerleyen liberal aklın son 20 yılda bizi getirdiği yer. Phil ve Peter kadar olmasa da bilimsel kanondan sahneye eklenen **Justin Trudeau** ve yakışıklı erkek liderler kanalı ve karşı dağlarda adı sanı bilinen zalim **Trump**, **Putin**ler... kanalı. En güncel hali ise izlendiğini bildiği için teatral davranmayan Peter'dan bir şeyler taşıyan ve izlendiğini çok iyi bildiğinden aşırı teatral davranan aktör **Zelensky** ve Phil zalimliğinin ispatı gibi bir **Putin**. Bu mantıksız homoromantik savaşta dünyanın yarısı yakışıklı, karizma, liberal, bilimci erkek kanonundan yana.

Ama *The Power of The Dog*'la **Jane Campion** bütün zehirli erkekliklerin adil bir şekilde karşısında. Erkeklik kutuplarının tarihin iki ucu boklu erkeklikler skalasında ancak kahverengilerin değiştiği bir değerler dizgesi olduğunu bir kadın bu kadar iyi bilebilir. Feminizmlerin radikal demokrasici yalanlardaki popülist sağ-sol kroşelerden sonra bile ve her zaman ayakta dimdik kalması bu şarbon katılmamış içsel ve bütünsel bilgiden gelir.

Teşekkürler **Jane**.